

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Затверджую
Ректор дрогобицького державного
педагогічного університету
імені Івана Франка

проф. В.Скотний
“ ___ ” _____ 200__ р.

ПРОГРАМА

«ПАРАЛІМПІЙСЬКИЙ СПОРТ»
для фахівців ОКР “Бакалавр”
спеціальності 6.01.02.03 .«Фізична реабілітація»

Програму уклали: кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання професор Лук'янченко М.І., ст. викладач Лемешко О.С.

Рецензенти:

Кандидат педагогічних наук
доцент кафедри
фізичного виховання і спорту
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Крапівіна К.О.

«Затверджено»

На засіданні кафедри теорії та методики
фізичного виховання
(протокол № ___ від «___» _____ 200 р.)

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізичного виховання
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка

Логвиненко О.Б.

«Затверджено»

На засіданні науково-методичної ради
Університету
(протокол № ___ від «___» _____ 200 р.)

«Затверджено»

На засіданні Вченої ради університету
(протокол № ___ від «___» _____ 200 р.)

Дрогобич 2007

1. Пояснювальна записка

Світова статистика сумно свідчить, що кожний десятий мешканець Землі є інвалідом, інвалід є в кожній четвертій родині світу. Війни, інфекційні і спадкові захворювання, екологічні катастрофи, злочинність, алкоголізм і наркоманія, нещасні випадки, збільшення осіб з вродженими дефектами, збільшення технічного забезпечення суспільства і, одночасно, числа травм - все це буде сприяти тому, що число інвалідів буде збільшуватися до 23 тис. на день, що складе понад 8 млн. на рік. У теперішній час у світі понад 800 млн. інвалідів, в Україні ж сьогодні нараховується близько 2,7 млн інвалідів, половина з них - інваліди I і II груп, які формально нездатні самостійно забезпечити власне існування, бо не можуть працювати.

В останні десятиріччя особлива увага фахівців приділяється проблемі соціальної і фізичної реабілітації інвалідів засобами фізичного виховання з метою відновлення здоров'я, залучення їх до суспільно-корисної праці. Повне відновлення працездатності інвалідів і повернення їх до попередньої професійної діяльності спостерігається винятково рідко. У зв'язку з цим проблема реабілітації інвалідів набуває особливої гостроти.

Курс “Паралімпійський спорт” орієнтований на засвоєння студентами теоретичних знань з наступних розділів: Інваспорт в олімпійській системі; Паралімпійський спорт; Дефлімпійський спорт; Спеціальні олімпіади.

Мета навчальної дисципліни “Паралімпійський спорт” – теоретико-методична підготовка до майбутньої педагогічної діяльності у школі, спортивних клубах, громадських організаціях. Формування творчого потенціалу особистості педагога та педагогічної готовності його до керівництва навчально-виховним процесом фізичного виховання учнів, а також людей з особливими потребами. Формування системи знань, вмінь і навичок в галузі паралімпійського спорту.

Завдання – розширити та поглибити теоретичні знання студентів з параолімпійського спорту; сформувати практичні уміння та навички підготовки до проведення занять з людьми що мають особливі потреби, а

також підготовки їх до змагань з різних видів спорту; сприяти формуванню навичок самоосвіти й професійного самовдосконалення.

Міждисциплінарні зв'язки – теорія і методика фізичного виховання, олімпійський та професійний спорт, неолімпійські види спорту, фізична реабілітація, адаптивний спорт, фахові методики.

2. Зміст програми

Модуль 1.

Тема 1. Інваспорт в міжнародній олімпійській системі:

- Змагання під патронатом МОК у Міжнародній Олімпійській системі;
- Загальна характеристика інваспорту у Міжнародній Олімпійській системі;
- Формування та діяльність організаційних структур інваспорту .

Тема 2. Паралімпійський спорт:

- Термін “Паралімпіада”;
- Паралімпійські ігри ;
- Періодизація Паралімпійських ігор.

Тема 3. Структура Міжнародного Паралімпійського Комітету:

- Генеральна Асамблея ;
- Виконавчий Комітет;
- Комітет з управління;
- Секретаріат;
- Комітети та відділи .

Тема 4. Паралімпійський спорт в Україні :

- Формування та розвиток Паралімпійського спорту в Україні ;
- Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів “Інваспорт”;
- Спортсмени України у Паралімпійських іграх.

Тема 5. Сучасні Паралімпійські види спорту:

- Літні види спорту: баскетбол, бочі, велоспорт, вітрильний спорт, волейбол, голбол, дзюдо, кінний спорт, легка атлетика, настільний теніс, паверліфтинг, плавання, стрільба з лука, стрільба кульова, регбі, теніс на візках, фехтування, футбол.

Тема 6,7. Класифікація спортсменів у Паралімпійському спорті :

- Загальні Паралімпійські класифікації ;
- Класифікація спортсменів з вадами зору ;
- Класифікація спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату;
- Мануально-м'язове тестування;
- Класифікація спортсменів з наслідками травм та захворювань спинного мозку та наслідками поліомієліту;
- Класифікація спортсменів з церебральним паралічем;
- Класифікація спортсменів з ампутаціями;
- Класифікація спортсменів з іншими пошкодженнями опорно-рухового апарату (“Les Autres”).

Тема 8. Функціональні Паралімпійські класифікації:

- Принципи функціональних класифікацій;
- Приклади функціональних Паралімпійських класифікацій у літніх видах спорту: баскетбол на візках, велоспорт, волейбол сидячи, кінний спорт, легка атлетика, паверліфтинг.

Тема 9. Організація змагань у Паралімпійському спорті:

- Особливості підготовки та організації Паралімпійських ігор;
- Особливості проведення масових змагань спортсменів паралімпійських нозологій;
- Вимоги до організації спортивних заходів;
- Нетрадиційні змагання спортсменів паралімпійських нозологій.

Орієнтовний перелік тем семінарських занять

Тема 1. Змагання під патронатом МОК у Міжнародній Олімпійській системі:

- Ігри за територіальною приналежністю;
- Ігри за соціальною приналежністю;
- Ігри за етнографічною приналежністю;
- Ігри за релігійною приналежністю;
- Ігри за професійною приналежністю;
- Ігри за віковою приналежністю;
- Ігри за медико-реабілітаційною приналежністю.

Тема 2,3. Загальна характеристика інваспорту у Міжнародній Олімпійській системі:

- Загальна характеристика Сток-Мандеївльського періоду (1952-1959 рр.);
- Загальна характеристика першого Паралімпійського періоду (1960-1972 рр.): I, II, III, IV Паралімпійські ігри;
- Загальна характеристика другого Паралімпійського періоду (1976-1988 рр.): V, VI, VII, VIII;
- Загальна характеристика третього Паралімпійського періоду (з 1992 р.): IX, X, XI, XII;
- Зимові Паралімпійські ігри.

Тема 4. Міжнародний Паралімпійський Комітет:

- Основні завдання Міжнародного Паралімпійського Комітету;
- Структура Міжнародного Паралімпійського Комітету;
- Президенти Міжнародного Паралімпійського Комітету: Роберт Д. Стедвард, Філіп Кравен.

Тема 5. Зимові види спорту:

- Біатлон ;
- Гірськолижний спорт;
- Лижні гонки;

- Хокей;
- Керлінг.

Тема 6. Функціональні Паралімпійські класифікації:

- Літні види спорту: плавання, стрільба з лука, стрільба кульова, теніс на візках, теніс настільний, футбол ;
- Приклади функціональних Паралімпійських класифікацій у зимових видах спорту: гірськолижний спорт, лижні гонки та біатлон.

Тема 7. Особливості підготовки спортсменів паралімпійських нозологій:

- Спеціальне обладнання у Паралімпійському спорті;
- Спортивні візки;
- Еволюція спортивного візка;
- Базова техніка управління візком;
- Дидактичні особливості підготовки спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату;
- Дидактичні особливості підготовки спортсменів з вадами зору.

Тема 8. Дефлімпійський спорт:

- Загальна характеристика Дефлімпійського спорту;
- Спортсмени України у Дефлімпійських іграх;
- Особливості підготовки у Дефлімпійському спорті;
- Особливості класифікації спортсменів з вадами слуху;
- Дидактичні особливості підготовки спортсменів з вадами слуху.

ОСНОВНІ ЗНАННЯ, ЯКІ ПОВИННІ НАБУТИ СТУДЕНТИ ПІСЛЯ ЗАСВОЄННЯ ПРОГРАМИ МОДУЛЯ 1

Студенти повинні знати:

Ключові поняття: літні Параолімпійські ігри, Міжнародна організація Спеціальних Олімпіад, Міжнародна спортивна асоціація сліпих, Міжнародна спортивна організація інвалідів, Міжнародний Олімпійський Комітет, Національний комітет спорту інвалідів України, Національний Паралімпійський Комітет, Національний Олімпійський Комітет.

Студенти повинні вміти:

а) загальна компетенція:

- Вивчати та аналізувати фахову літературу;
- Вміти формулювати проблему яка розглядається;
- Аналізувати взаємозв'язок змісту різних частин учбової дисципліни, єдності фактичного, теоретичного і методологічного матеріалу;
- Вміти визначити мету і завдання дослідження;
- Творчо використовувати отримані теоретичні і практичні знання, вміння і навички при вирішенні педагогічних і науково-методичних завдань.

б) компетенція, що відповідає предмету:

- Обговорювати головні теоретичні положення;
- Використовувати знання з дисципліни “Паралімпійський спорт” для аналізу подій, які відбувалися в період виникнення формування та розвитку різних видів інваспорту;
- Вирішувати теоретичні та практичні проблемні завдання з використанням знань отриманих на заняттях з дисципліни;
- Використовувати теоретичні знання для аналізу структури інваспорту;

- Використовувати теоретичні знання для аналізу соціально-політичних та організаційно-правових проблем сучасного паролімпійського спорту.

3. КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою контролю навчальних досягнень студентів за модуль, за семестр та дисципліни в цілому є поточне оцінювання, письмові самостійні роботи, підсумкова контрольна робота та інші критерії оцінювання, які вказуються у візитці навчальної дисципліни. Студенти, які за підсумками поточного та рейтингового контролю одержали оцінку “незараховано” перездають залік за талонами №2 і №К в усній формі, з урахуванням поточного оцінювання.

Оцінювання досягнутих успіхів студентом за семестр проводиться в системі оцінювання університету, після чого переводиться в національну шкалу оцінювання та шкалу **ECTS** відповідно до таблиці.

Шкала оцінювання університету (в балах)	Національна шкала оцінювання	Оцінка з заліку	Шкала ECTS		
			Сумарна модульна оцінка (в балах)	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення
88-100	“відмінно”	“зараховано”	94-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
71-87	“добре”		87-93	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
			70-86	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
50-70	“задовільно”		63-69	D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків
			50-62	E	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії
0-49	“незадовільно”	“незараховано”	40-49	FX	Незадовільно – потрібно працювати, перед тим як отримати екзамен (залік)
			0-39	F	Незадовільно –необхідна серйозна подальша робота

4. Література

(основна)

Айшервуд М.А. Полноценная жизнь инвалида / Пер. С англ. – Москва: Педагогика, 1991. – 88 с.

Байкіна Н.Г., Крет Я.В., Силантьєв Д.О. Методика викладання фізичної культури та спорту інвалідів: Навчально-методичний посібник. – Запоріжжя: ЗДУ, 2002.-86 с.

Бріскін Ю.А. Адаптивний спорт. Спеціальні олімпіади: навчальний посібник.-Львів:”Ахіл”, 2003.-Вип.1. – С. 17-20

Бріскін Ю.А. Загальна характеристика Дефлімпійського спорту // Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / За. Заг. Ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. Львів: Видавець Тарас Сорока.-2004.-С. 82-87

Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник.-Л.:”Кобзар”, 2004. – 180с., іл.

Бріскін Ю.А., Передерій А.В., Строкатов В.В. Паралімпійський спорт: навчальний посібник за заг.ред.Бріскіна Ю.А., передмова д.пед.наук, професора, академіка АПН України Н.Г.Ничкало.-Львів: “Арал”, 2001. – 141 с.

Гузій О.В. Куц О.С. Засоби фізичного виховання у фізичній реабілітації дітей з церебральним паралічем. – Л.: Українські технології, 2002. – 97 с.

Зінов'єв О.О., Зінов'єва К.О. Засоби і методи фізичної реабілітації при захворюваннях церебральним паралічем в ранньому дитячому віці. Методичні рекомендації. – 92 с.

Матвеев С., Бриски Ю., Голод Д. Параолимпийские игры: от Рима до Солт-Лейк-Сити // Наука в олимпийском спорте. – 2002. - №2. – С. 17-24

Мудрік В.І. Міжнародний спортивний рух інвалідів (Видання перше, скорочене). – К.: Нора-прінт, 2001. – 38 с.

Параолімпіада-2000: Новий крок молодій незалежній державі. – К.: НКСІУ, 2001. – 52 с.

Рибальченко М.П. Етапи розвитку спортивного руху нечуючих України. –

К., 1998. – 63 с.

Україна у VIII зимовій Параолімпіаді 2002: Інформ. Бюл. – К., 2002. – 46 с.

Чудная Р.В, Адаптивное физическое воспитание. – К.: Наукова думка, 2000. –360 с.

Энциклопедия Олимпийского спорта / Под общ. Ред. В.Н.Платонова. Т.1. – К.: Олимпийская литература, 2002. – 246 с.

Энциклопедия Олимпийского спорта / Под общ. Ред. В.Н.Платонова. Т.2. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 583 с.

Энциклопедия Олимпийского спорта / Под общ. Ред. В.Н.Платонова. Т.5. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 520 с.

(додаткова)

1. Аристова Л.В. Физкультурно-спортивные сооружения для инвалидов: Учебное пособие. – М.: Советский спорт, 2002. – 192 с: ил.
2. Башкирова М.М. Физическая активность и спорт среди инвалидов: реальность и перспективы // Спорт для всех. – 1999. - №1-2. – С. 26-28.

Рецензія

на програму навчальної дисципліни “Паралімпійський спорт” для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” спеціальності “Фізична реабілітація”, яку уклали професор кафедри теорії та методики фізичного виховання Лук'янченко М.І. та старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Лемешко О.С. Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Представлена на рецензування навчальна програма з дисципліни “Паралімпійський спорт” укладена на підставі навчального плану Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка з урахуванням професійно-кваліфікаційних вимог до майбутніх фахівців з фізичного реабілітації.

Навчальна дисципліна “Паралімпійський спорт” дає характеристику спорту інвалідів як складової міжнародного олімпійського руху, окремих його складових – параспорту, дефлімпійського спорту та Спеціальних Олімпіад.

Розділами програми є історія виникнення Паралімпійських, Дефлімпійських та Всесвітніх ігор Спеціальних Олімпіад і основні періоди їх розвитку. Наведено класифікації спортсменів, програма та особливості проведення змагань інвалідів. Окремий розділ присвячений розвитку спорту інвалідів в Україні.

Для засвоєння навчального матеріалу програмою передбачено різноманітні форми роботи студентів: лекційні та практичні заняття, самостійну роботу студентів, а також написання самостійних робіт. Навчальна діяльність студентів організовується у відповідності до вимог кредитно-модульної системи навчання і модульно-рейтингової системи контролю.

Програма може бути використана у навчальному процесі вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації.

Рецензент:

Кандидат педагогічних наук
доцент кафедри
фізичного виховання і спорту
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Крапівіна К.О.

Рецензія

на програму навчальної дисципліни “Паралімпійський спорт” для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” спеціальності “Фізична реабілітація”, яку уклали професор кафедри теорії та методики фізичного виховання Лук'янченко М.І. та старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Лемешко О.С. Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Представлена на рецензування навчальна програма з дисципліни “Паралімпійський спорт” укладена на підставі навчального плану Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка з урахуванням професійно-кваліфікаційних вимог до майбутніх фахівців з фізичного реабілітації.

Розділами програми передбачається вивчення навчального матеріалу з філософії, генези та організаційної структури інваспорту; класифікації, особливості проведення змагань та підготовки спортсменів у параспорті, дефлімпійському спорті та Спеціальних Олімпіад.

Програма передбачає лекційні та практичні форми занять, а також самостійну роботу студентів.

У відповідності до вимог навчальної програми навчальна діяльність студентів організовується за положеннями кредитно-модульної системи навчання і модульно-рейтингової системи контролю. Програма може бути використана у навчальному процесі вищих навчальних закладів фізкультурного профілю III-IV рівнів акредитації.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізичного виховання
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка

Логвиненко О.Б.

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка
факультет фізичного виховання
ВИТЯГ
з протоколу засідання
методичної ради факультету фізичного виховання № 4

від 25 квітня 2007 р.
Всього членів ради – 7 особи
Присутні – 7 особи

СЛУХАЛИ: про затвердження навчальної програми дисципліни “Паралімпійський спорт” для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” спеціальності 7.010202.«Фізична реабілітація», яку уклали кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання професор Лук'янченко Микола Іванович та старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Лемешко Олександр Сергійович.

УХВАЛИЛИ: у зв'язку з відсутністю у галузевих стандартах вищої освіти з підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” спеціальності 7.010202.«Фізична реабілітація» дисципліни “Паралімпійський спорт” методична рада затверджує такі змістовні модулі з даної дисципліни:

1. Інваспорт в міжнародній олімпійській системі.
2. Параолімпійський спорт.
3. Структура Міжнародного Паралімпійського Комітету.
4. Паралімпійський спорт в Україні .
5. Сучасні Паралімпійські види спорту.
6. Класифікація спортсменів у Паралімпійському спорті .
7. Функціональні Паралімпійські класифікації.
8. Організація змагань у Паралімпійському спорті.

Просимо рекомендувати до затвердження на методичній раді ДДПУ імені Івана Франка навчальну програму дисципліни “Паралімпійський спорт” для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” спеціальності 7.010202.«Фізична реабілітація», яку уклали кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання професор Лук'янченко Микола Іванович та старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Лемешко Олександр Сергійович, без зазначення змістовних модулів.

Голова методичної ради факультету

Лук'янченко М.І.

В И Т Я Г
з протоколу № 3 засідання кафедри теорії та методики
фізичного виховання
від 13 березня 2007 р.

Всього членів: 12 чол.

Присутні: 11 чол.

СЛУХАЛИ: про затвердження та рекомендацію до друку програми “Паралімпійський спорт” для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” спеціальності 7.010202.«Фізична реабілітація», яку уклали кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання професор Лук'янченко Микола Іванович та старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Лемешко Олександр Сергійович.

Рецензенти:

- кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання і спорту Львівського національного університету імені Івана Франка Крапівіна К.О
- кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Логвиненко О.Б.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити програму “Паралімпійський спорт” для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” спеціальності 7.010202.«Фізична реабілітація»(укладачі Лук'янченко Микола Іванович, Лемешко Олександр Сергійович)
2. Просити Вчену Раду університету затвердити її та присвоїти гриф “Рекомендовано Вченою Радою Дрогобицького державного педагогічного університету ім І. Франка”

Завідувач кафедри теорії
та методики фізичного виховання

проф. Лук'янченко М.І.